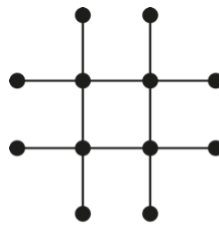

Bacheloroppgave med forskningsmetode

Hvordan opplever norsk-kurdiske elever sin transnasjonale hverdag i hjem og på skole, og hvordan ivaretas elevers transnasjonale bakgrunn i skolens nye læreplaner?

Transnasjonalitet

VID

Kandidatnummer: 4063

VID vitenskapelige høgskole

Stavanger

Bacheloroppgave

Bachelor i Migrasjon

Kull: 2017

Antall ord: 9277

18.05.2020

Sammendrag på norsk

En konsekvens av globaliseringen er en flerkulturell verden. Folk flytter og flykter, som har ført til et mangfold av mennesker. Mennesker migrerer fra hjemlandene sine, og bosetter seg i nye vertsland. Nye generasjoner kommer til, og vokser opp i det vi kaller transnasjonale hjem. Hvordan preger dette ungdommer i en norsk kontekst? I min bacheloroppgave har jeg forsket på to ungdommer med transnasjonalt opphav. Problemstillingen jeg har tatt for meg er "Hvordan opplever norsk-kurdiske elever sin transnasjonale hverdag i hjem og på skole, og hvordan ivaretas elevens transnasjonale bakgrunn i skolens nye læreplaner?". Gjennom kvalitative intervjuer har informantene uttrykket sine erfaringer, opplevelser og fortellinger om hvordan de opplever deres transnasjonale hverdag i hjemmet, og på skolen. Høsten 2020 skal Udirs nye læreplaner tas i bruk. I forskningen min har jeg analysert de nye læreplanene, samt hørt med informantene hvordan de opplever å bli ivaretatt fra et elevperspektiv. Funnene viser grunnleggende forskjeller mellom informantene, spesielt i forhold til graden av transnasjonal identitet og tilhørighet. Analysen av læreplanene viser at flerkulturelle elever sitter på kunnskap og erfaringer som kan være ressurser for elever og lærere. Fra et elevperspektiv, viser imidlertid mine informanter til at de har liten og ingen kjennskap til det som står i læreplanene. Studien viser mangler i skolens praksis, og at det er nødvendig med mer kunnskap om mangfold i skolen.

Sammendrag på engelsk

A consequence of globalization is a multicultural world. People migrate, which has led to a multitude of people. From their homelands, to new host countries. New generations are growing up in what we nowadays refer to "Transnational homes". How does this affect young people in a Norwegian context? In my bachelor thesis, I have researched two young people with transnational origins. The problem I have formulated is "*How do Norwegian-Kurdish students experience their transnational everyday life at home, and at school, and how are students' transnational backgrounds met in the schools new curricula?*". Through qualitative interviews, informants expressed their experiences and stories about how they experience their transnational everyday life at home, and at school. In autumn 2020, Udir's new curricula will be implemented. In my research I have analyzed the new curricula and listened in with the informants how they feel being taken care of from a student perspective. The findings show fundamental differences between the informants, especially in relation to the degree of transnational identity and belonging. The analysis of the curricula shows that multicultural students are based on knowledge and experiences that can be resources for students and teachers. From a student perspective, however, my informants indicate that they have little and no knowledge of what is in the curricula. The study shows deficiencies in school practice, and that more knowledge about school diversity is needed.

Forfatteren har opphavsrettighetene til rapporten.

Nedlasting for privat bruk er tillat

Innholdsfortegnelse

KAPITTEL 1 – INNLEDNING	4
1.1 BAKGRUNN FOR VALG AV TEMA	4
1.2 PRESENTASJON AV PROBLEMSTILLING.....	5
1.3 BEGREPSAVKLARING	5
1.3.1 Transnasjonalitet	5
1.3.2 Transnasjonal tilhørighet.....	6
1.3.3 Udir	6
1.3.4 Minoritetsspråklige elever	6
1.3.5 Flerspråklig/flerkulturell	6
1.4 FORMÅLET MED OPPGAVEN	7
1.5 AVGRENSNING.....	7
1.6 OPPBYGGING AV OPPGAVEN	7
KAPITTEL 2 – KUNNSKAPSSTATUS OG TEORETISK FORANKRING	8
2.1 NORSK FORSKNING OM ELEVER MED TRANSNASJONAL OG FLERKULTURELL/FLERSPRÅKLIG BAKGRUNN I SKOLEN	8
2.1.1 Menneskeverdet.....	8
2.1.2 Flerspråklig og mangfold som ressurs i opplæringen	8
2.2 UDIR OG DEN OFFENTLIGES ROLLE INNENFOR HÅNDTERING AV FLERKULTURELLE ELEVER.....	9
2.2.1 Kompetanse i personalet.....	10
2.2.2 Flerkulturelle ungdommer i skolen.....	10
KAPITTEL 3 – METODISK TILNÆRMING	12
3.1 KVALITATIV METODE	12
3.2 UTFORDRINGER OG MULIGHETER MED VALGT METODE.....	13
3.3 ETISKE VURDERINGER	14
3.4 INTERVJU	15
3.5 REKRUTTERING AV INFORMANTER	16
3.6 DEN KONSTANT KOMPARATIVE ANALYSEMÅTEN	17
3.6.1 Illustrasjon av kategorisering	19
3.7 STUDIENS TROVERDIGHET	20
KAPITTEL 4 – EMPIRISKE FUNN OG ANALYSE	22
4.1 TRANSNASJONALITET I HJEMMET	22
4.1.1 Bakgrunn.....	22
4.1.2 Familie	22
4.1.3 Identitet	24
4.1.4 Venner.....	25
4.2 TRANSNASJONALITET PÅ SKOLEN.....	27
4.2.1 Identitet og roller	27
4.2.2 Fordeler og ulemper som transnasjonal.....	27
4.2.3 Transnasjonalitet - en ressurs for skolen og elever?	28
4.5 TRANSNASJONALITET I UDIR SINE LÆREPLANER	29
4.5.1 Utnyttelse av ressurs i skolen.....	29
4.5.2 Ivaretagelse	30
KAPITTEL 5 - AVSLUTNING	32
5.1 OPPSUMMERENDE REFLEKSJON	32
5.2 BEHOV FOR VIDERE FORSKNING	33
5.3 LITTERATURLISTE.....	34

Vedlegg 1: Informasjonsskriv & samtykkeerklæring

Vedlegg 2: Intervjuguide

KAPITTEL 1 – INNLEDNING

Transnasjonalisme kan defineres som «en prosess hvor migranter opererer i sosiale felt som går på tvers av geografiske, politiske og kulturelle grenser» (Fandrem, 2011, s.16). Ved at transnasjonalisme tar for seg mange aspekter, kan det oppfattes som et stort, og gjerne diffust begrep. «En transnasjonalist er en som har emigrert fra landet han/hun er født i og bosatt seg i et nytt land, men som fremdeles har tette bånd til hjemlandet» (Ibid, s.16). Temaet for min oppgave er transnasjonalisme. I min forskning skal jeg se på hvordan ungdommers transnasjonale opphav kommer til uttrykk i hjem- og skolearenaen. Informantene som har tatt del i min kvalitative undersøkelse er andregenerasjons innvandrere, barn av førstegenerasjons innvandrere (Fandrem, 2011, s.39). De er født og oppvokst i Norge, men har et transnasjonalt opphav gjennom sine foreldre. Dette gjenspeiles gjerne i forhold til ulike identitetsforankringer - som språk, kultur og religion.

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Utgangspunktet for valg av tema har sitt opphav i erfaringer i min jobb, og en interesse for flerkulturalitet. For tiden jobber jeg i en stilling på en ungdomsskole. Som lærer jobber en kontinuerlig med Udir sine læreplaner, og følger deres lovverk. Ved klargjøringen til de helt nye læreplanene for høsten 2020 var det flere punkter jeg bet meg merke i, blant annet skolen sine krav og tilpassing for flerspråklige. Jeg ønsket da å høre med elever hvordan dette oppleves i praksis, for å få belyse deres opplevelser, da jeg opplever det mangler forskning rundt dette.

I 2013 igangsatte Udir en undersøkelse som gjaldt “kompetanse for mangfold”, den gjaldt i perioden 2013-2018 (Udir 2015). ¹Forskningen viste seg å være vanskelig og viktig, og at det var avgjørende med lederinvolvering. Det ble konkludert med at det var ønskelig for flere kommuner og virksomheter å få mer kunnskap rundt mangfoldet i skole og barnehager. Det ble også gitt uttrykk for at det er behov for økt kompetanse på det flerkulturelle området. Forskningen ble evaluert av NIFU, og det kom fram blandete erfaringer. ²Dette er også en indikator på at dette er et tema som trengs å forskes mer på. Basert på egne erfaringer som lærer for elever med transnasjonalt opphav, og kjennskap til ungdommer med transnasjonalt opphav, ser jeg at å være flerkulturell medbringer utfordringer, på godt og vondt. Likevel tenker jeg det er viktig å belyse denne tematikken, slik at vi gjennom andre

¹ <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/Evaluering-av-Kompetanse-for-mangfold/>

² <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/evaluering-av-kompetanse-for-mangfold2/>

sine erfaringer kan få større forståelse for hvordan transnasjonalisme erfares hos elevene og samtidig ivaretas av læreplanene. Gjennom å jobbe så tett med flere transnasjonale elever har det gitt meg god innsikt og forståelse for mine informanter. Gjennom arbeidet mitt på ungdomsskole har jeg imidlertid sett lite fokus på transnasjonalitet, både i et elevperspektiv, men også i en skolesammenheng. Dette er en avgjørende faktor for valg av denne studiens tema.

1.2 Presentasjon av problemstilling

Jeg ønsker ved denne oppgaven å undersøke hvordan elever med transnasjonalt opphav opplever sin hverdag i hjem og på ungdomsskole, og hvordan de opp mot Udir sine lovverk føler de blir ivaretatt. Jeg har formulert følgende problemstilling: Hvordan opplever norsk-kurdiske elever sin transnasjonale hverdag i hjem og på skole, og hvordan ivaretas elevers transnasjonale bakgrunn i skolens nye læreplaner?

1.3 Begrepsavklaring

Før jeg går mer inn på oppgaven, ønsker jeg å tydeliggjøre noen begreper som jeg tar i bruk i oppgaven.

1.3.1 Transnasjonalitet

I Gunhild Odden sin bok (2019) refereres det til Thomas Faist og kollegaer (2013) som bruker begrepet transnasjonalitet når de videreutvikler den transnasjonale tilnærmingen til migrasjon. De mener at migranter ikke skal kategoriseres som “transnasjonale eller ikke” - det er graden av transnasjonalitet som er relevant (i Odden, 2019, s.83). “Høy eller lav grad av transnasjonale bånd og praksiser vil variere ut fra variabler som alder, kjønn, statsborgerskap, seksuell legning, kulturelle preferanser og språk (Ibid.). Transnasjonalitet er et diffust begrep for mange, og kan brukes i flere sammenhenger - om forbindelser som omfavner politiske, økonomiske, kulturelle og religiøse forhold.

Odden (2019) forteller at Faist og kollegaer videre poengterer at mye av den eksisterende forskningen på transnasjonal migrasjon har hatt et overdrevent fokus på geografisk mobilitet. De poengterer at også ikke-mobile migranter, de som har “slått seg ned” i vertslandet, like fullt kan ha transnasjonale bånd og praksiser. På samme måte kan ikke-migranter, de som “er

igjen”, være en del av disse (Odden, 2019, s.83). Dette aspektet har vært et viktig moment i min egen studie.

1.3.2 Transnasjonal tilhørighet

Gerd Marie Ådna (2015) gir i sin studie eksempler på hva transnasjonal tilhørighet innebærer i muslimske miljø. Ådna (2015) forteller at flere muslimer rives og slites mellom to hjemland. Noen føler en like sterk tilhørighet til hjemlandet, som landet de har migrert til, og kan ikke velge mellom dem. Andre lever godt i et land, i Norge, og ønsker å bli gamle og dø her.

Transnasjonal tilhørighet betyr at man har ulike sosiale og religiøse ressurser å hente styrke fra og å dele med andre, gjennom det muslimske nettverket, men også gjennom familie og naboer, jobb og politikk (Ådna, 2015, s.151).

1.3.3 Udir

Udir er en forkortelse for utdanningsdirektoratet. Utdanningsdirektoratet har ansvar for utviklingen av barnehage, grunnskole og videregående opplæring. Utdanningsdirektoratet er kunnskapsdepartementets utøvende organ for barnehage, skole og fagopplæring og skal sette opplæringspolitikken ut i praksis. ³

1.3.4 Minoritetsspråklige elever

Med minoritetsspråklige elever i grunnopplæringen forstår vi barn, unge og voksne som har et annet morsmål enn norsk eller samisk. I denne sammenhengen brukes begrepet om elever i 1-10.trinn i grunnskolen og videregående opplæring, samt voksne deltagere innenfor grunnopplæringens område.⁴

1.3.5 Flerspråklig/flerkulturell

Gjelder personer som er vokst opp med to eller flere språk, og som identifiserer seg med disse språkene og/ eller en person som identifiserer seg med flere språk og flere språk i sin hverdag, selv om språkbeherskelse ikke er like god på alle språk.⁵

³ <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/evaluering-av-kompetanse-for-mangfold2/>

⁴ <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/minoritetsspraklige/minoritetsspraklige---hva-ligger-i-begrepet/>

⁵ <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/minoritetsspraklige/minoritetsspraklige---hva-ligger-i-begrepet/>

1.4 Formålet med oppgaven

Globaliseringen og urbaniseringen har ført til en stor økning av migrasjon og da igjen at folk flytter og bosetter seg i nye eller andre deler av landet. Dette medfører at flere barn og unge lever i en transnasjonal hverdag, både på skolen og hjemme, som igjen er med på å påvirke deres identitet.

Jeg ønsker å utforske denne tematikken gjennom to ulike perspektiver. På den ene siden har jeg foretatt kvalitative intervjuer med to norsk-kurdiske elever ved en ungdomsskole i Norge for å høre om hvordan deres transnasjonale hverdag kommer til uttrykk og oppleves i hjemmearenaen og på skolen. På den andre siden har jeg gjennom dokumentanalyse av Udirs nye læreplaner rundt flerspråklige sett på hvordan det transnasjonale ivaretas i lovverket. Med disse to tilnærmingene håper jeg å belyse perspektiver både fra et elevperspektiv og fra et overordnet skoleperspektiv. Jeg opplever at dette ikke er et tema som har blitt belyst nok, og jeg ønsker derfor å bidra med å kaste lys på det. Jeg tenker spesielt det er nyttig nå i overgangen til den nye læreplanen som kommer høsten 2020.

1.5 Avgrensning

I oppgaven ønsker jeg å avgrense ved å se på transnasjonalitet i skole og i hjemmet hos et lite utvalg av skoleelever, hvor jeg ser på deres transnasjonale hverdag. Fokuset er rettet mot identitetsforståelser i skolen og hjemmet. Gjennom hele oppgaven kommer jeg aktivt til å måle opp informantene sine opplevelser og erfaringer med Udirs nye læreplaner for høsten 2020.

1.6 Oppbygging av oppgaven

Neste kapittel vil ta for seg forskningstemaets kunnskapsstatus, samt oppgavens teoretiske forankring. I kapittel 3 vil det fremlegges en generell fremstilling av metode, før det presenteres eget metodevalg. Det vil også gjennomgås hvordan dataene er samlet inn, samt også oppgavens validitet og reliabilitet, og hvordan resultatene har blitt bearbeidet og analysert. I kapittel 4 presenteres funnene fra intervjuene. Funnene vil da bli drøftet i lys av teori fortløpende. I kapittel 5 vil jeg oppsummere mine funn, samt fremlegge min konklusjon på problemstillingen, i tillegg til å gi noen videre anbefalinger.

KAPITTEL 2 – KUNNSKAPSSTATUS OG TEORETISK FORANKRING

I dette kapittelet ønsker jeg å fremlegge forskning som foreligger rundt elever med transnasjonalt opphav/flerkulturelle/flerspråklige elever i skolen. Jeg har benyttet meg av Udir sine nye læreplaner for 2020. Jeg har valgt å avgrense fokuset på to perspektiver; Norsk forskning om elever med transnasjonal flerspråklig/flerkulturell bakgrunn i skolen, og deretter Udir og den offentlige rolle innenfor håndtering av flerkulturelle elever.

2.1 Norsk forskning om elever med transnasjonal og flerkulturell/flerspråklig bakgrunn i skolen

I den overordnet delen i læreplanen for høsten 2020 finner vi “Opplæringens verdigrunnlag”. “skolen skal bygge sin praksis på verdiene i opplæringslovens formålsparagraf”. ⁶ Dette er grunnleggende verdier som vi trenger for å leve, lære og arbeide sammen, og bygger på verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn. Verdiene er grunnmuren for skolens virksomhet, og skal prege skolens og lærerens møte med elevene og hjemmene. Under “Opplæringens verdigrunnlag” finner vi flere underkategorier. Jeg har valgt å gå nærmere inn på menneskeverdet og identitet og kulturelt mangfold.

2.1.1 Menneskeverdet

Udir (2020) skriver at menneskeverdet har sitt grunnlag i menneskerettighetene, grunnleggende verdier som gjelder for alle. Uavhengig hvor du kommer fra, hvem du er og hvor du befinner seg. ⁷ Her fremmes likeverd, likestilling og mangfold. Et av prinsippene er “Skolen skal ta hensyn til mangfoldet av elever og legge til rette for at alle får oppleve tilhørighet i skole og samfunn”. Med dette er skolene pålagt til å legge til rette for elever på norske ungdomsskoler opplever tilhørighet, både i skolen og ellers i samfunnet.

2.1.2 Flerspråklighet og mangfold som ressurs i opplæringen

Udir (2020) skriver at en sentral verdi innen opplæring er at elevenes erfaring, kompetanse og potensiale blir tatt i bruk i klasserommet for å gjøre læringen relevant for elevene. ⁸ Her ligger det trolig et ofte uutnyttet potensial i mange læringssituasjoner i flerspråklige klasserom.

⁶ <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/opplaringens-verdigrunnlag/>

⁷ <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/opplaringens-verdigrunnlag/1.1-menneskeverdet/>

⁸ <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/minoritetsspraklige/>

Udir (2020) viser til et eksempel hvor en i klassen har et annet morsmål enn norsk, og foreldre med opphav i andre land. Kunnskapen og kompetansen som disse elevene sitter på kan være en ressurs for hele klassen. ⁹Ved å bruke elevenes kunnskap på den måten gjør det også at de minoritetsspråklige elevene får vist fram en tilleggskompetanse de har, og de fleste vil synes at det er av interesse. Slike aktiviteter vil også representere en verdsetting av den kompetansen og den bakgrunnen elevene har.

Kunnskapsutveksling med mennesker i alle aldre og fra ulike steder i verden gir elevene perspektiver på egen læring, danning og identitet og viser verdien av samarbeid på tvers av språklige, politiske og kulturelle grenser.¹⁰

For å leve sammen i et flerkulturelt samfunn er det essensielt å ha innsikt i hverandres historie og kultur. Dette er også viktig for at elevene skal kunne forme sin identitet, og oppleve tilhørighet i samfunnet. Elever skal erfare at det å kunne flere språk er en ressurs, både for skolen og i samfunnet. Det er derfor satt at elevene skal lære å kjenne hverandres verdier og tradisjoner, da dette bidrar til å samle menneskene i landet. Udir (2020) skriver:

Skolen skal gi elevene historisk og kulturell innsikt og forankring, og bidra til at hver elev kan ivareta og utvikle sin identitet i et inkluderende og mangfoldig fellesskap. De erfaringene elevene får i møte med ulike kulturuttrykk og tradisjoner, bidrar til å forme deres identitet. ¹¹

Skolen skal også sørge for at elevene blir trygge på eget ståsted, samtidig som de skal formidle verdier som trengs for å møte mangfoldet vi lever i.

2.2 Udir og den offentliges rolle innenfor håndtering av flerkulturelle elever

Utdanningsdirektoratet har ansvar for lover og regler som gjelder skoler og barnehager. De står bak læreplanene som all undervisning i barnehage og skole tar utgangspunkt i. Høsten 2020 kommer det en ny læreplan. Gjennom forskningen min har jeg analysert den overordnet delen og sett på Udir og den offentliges rolle innenfor håndtering av flerkulturelle elever.

⁹ <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/minoritetsspraklige/>

¹⁰ <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/3.-prinsipper-for-skolens-praksis/3.1-et-inkluderende-laringsmiljo/>

¹¹ <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/opplaringens-verdigrunnlag/1.2-identitet-og-kulturelt-mangfold/>

Minoritetsspråklige elever har de samme rettighetene som andre elever. Det er også inkludert tilpasset og gratis opplæring, spesialundervisning og rett til å gå på nærskolen. Udir (2020) sier at det er særlig to områder som er viktige for å ha et gjennomgående mangfoldsperspektiv i skolen som organisasjon. Det første er tilstrekkelig kompetanse i personalet, og det andre er tydelige og stabile rutiner.¹²

2.2.1 Kompetanse i personalet

Med dette menes det at en må sikre at det er tilstrekkelig kompetanse i personalet når det gjelder området som undervisning i norsk som andrespråk, kartlegging av språkkompetanse og gode former for foreldresamarbeid. Udir (2020) sier videre at alle lærere bør ha kunnskap om arbeidsformer og aktiviteter som er språk- og fagutviklende, og å ha muligheten for å bruke mangfoldet som er ressurs i fagene.¹³ Det andre området er å etablere tydelige og stabile rutiner for opplæringen av de språklige minoritetene. “At skolen har slike rutiner, har betydning for at minoritetseleven skal oppleve sammenheng og stabilitet i opplæringssituasjonen”. Udir (2020) sier dette gjelder rutiner for mottak av de nye elevene med lite eller ingen norskspråklig kompetanse, hvem som har ansvar for språkkartlegging og hvordan en bruker den i opplæring, samarbeid med elev og hjem, tospråklige lærere, og lærere i særskilt med norsk og kontaktlærere.¹⁴

2.2.2 Flerkulturelle ungdommer i skolen

Hildegunn Fandrem (2011) forteller at forskning utført av bla Anders Bakken (2003) ved NOVA (Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring) viser at elever fra språklige minoriteter i gjennomsnitt får noe lavere karakterer enn de som har norsk som morsmål. Fandrem (2011) sier at det imidlertid ikke skyldes at minoritetsspråklige elever er mindre motivert og møter skolen med mer negative holdninger, men at de tvert imot gjør mer lekser og i større grad har planer om høyere utdanning. Fandrem (2011) forteller at Bakken hevder at årsaken skyldes foreldreforhold. De vokser opp i familier med dårlig økonomi, lavere utdanning, og mindre tilgang til pc og bøker (Bakken, 2010, i Fandrem 2011). Kamila Øzerk (2003) finner også forskjeller i skoleprestasjonene til minoritetsspråklige og

¹² <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/minoritetsspraklige/regleverk-som-gjelder-spesielt-for-minoritetsspraklige/skole/6-16-ar/>

¹³ <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/prinsipper-for-laring-utvikling-og-danning/kompetanse-i-fagene/>

¹⁴ <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/minoritetsspraklige/>

majoritetsspråklige, men viser også at flere innvandrerelever gjør det veldig bra, men noen svært dårlig. (Øzerk, 2003, i Fandrem, 2011, s.30).

KAPITTEL 3 – METODISK TILNÆRMING

Olav Dalland (2017, s.111) viser til sosiologen Vilhelm Aubert (1985, s.196) ved at metode er et nødvendig verktøy til å løse problemer, og til å komme fram til ny kunnskap og for å kontrollere at informasjonen som har blitt innhentet er troverdig, holdbar og gyldig (Olav Dalland, 2017). Det skilles mellom to typer - kvalitativ og kvantitativ metode. Innledningsvis redegjorde jeg min problemstilling, og kunnskapsstatusen på valg av tematikk.

I min oppgave har jeg valgt å benytte meg av kvalitativ undersøkelse. Det er fordi den kvalitative retter seg mot individet, og har en egen funksjon til å kunne få fremme det individuelle perspektivet (May Britt Postholm, 2017). Problemstillingen min retter seg nemlig til subjektet i form av å være transnasjonal i skolen, og prøve å forstå hvordan det erfarer og hvilken tilretteleggelse de har mottatt etter lover og regler fra Udir. Jeg har da allerede innledningsvis valgt et utgangspunkt i personlige erfaringer, noe som gjør at det åpner seg for en kvalitativ undersøkelse.

3.1 Kvalitativ metode

Ifølge Postholm (2017) har både kvalitativ og kvantitativ forskningsmetode opptatt av å utforske menneskelige prosesser eller problemer som oppstår i en virkelig setting. I disse metodene skal forskerne være åpne for hva informantene gjør, sier og videre løfte deres perspektiv fram. En kvalitativ forskningsmetode er en undersøkelse som er empirisk. Dag Ingvar Jacobsen (2010) nevner at det i de siste årene har blitt et større fokus på evidensbasert utøvelse. Dette innebærer krav om at det baseres på forskningsbasert kunnskap, og forutsetter en systematisk innsamling og behandling av det man kaller empiri. Empiri er ifølge Jacobsen (2010): «Data om virkeligheten, består både av objektive ting, biologiske og materielle, og subjektive oppfatninger, meninger holdninger og verdier» (Jacobsen, 2010, s.14). Kvantitativ metode er også en empirisk undersøkelse, men fremgangsmåten vil være noe annerledes. Den største forskjellen er at en kvantitativ undersøkelse vil ha noe større omfang av informanter, og man får mer generaliserte svar. Den kvalitative undersøkelsen søker om å forstå individets subjektive forståelser av virkeligheten.

Fokuset en har i en kvalitativ forskning kan variere. Postholm (2017) viser til et eksempel i en fortelling om et klasserom, i en undervisningstime. I en undervisningstime vil det være forskjellige prosesser pågående på samme tid - hvordan læreren stiller spørsmål, organisering

av undervisning, hvordan en veileder elevene, hvordan læreren inkluderer elevene i dialog. For å kunne fange opp kompleksiteten og helheten i fenomenet er det derfor viktig at forskeren velger et fokus. Når en skal ta for seg en kvalitativ undersøkelse er hovedessensen at forskeren forstår deltakerens perspektiv, på bakgrunn av et forhåndsvalgt fokus.

Mitt valg av metode vil derfor være en kvalitativ undersøkelse. Subjektets opplevelse og erfaringer er grunnlaget for undersøkelsen, og vil være empirien i denne forskningen. Jeg kommer til å benytte intervju som datainnsamling, og benytte den konstant komparative analysemetoden for å analysere dataene. Jeg vil gå nærmere inn på dette senere i kapitlet.

3.2 utfordringer og muligheter med valgt metode

I likhet med de fleste andre metoder, har også kvalitativ metode sterke og svake sider (Jacobsen, 2010). Kunnskap innenfor kvalitativ metode er som nevnt fokusert på individet, og empirien i kvalitative undersøkelser er sterkt preget av subjektets egne opplevelser og perspektiv. Da det er en omfattende prosess å arbeide med en kvalitativ studie, fører dette til at en får en mindre datautvalg. Et mindre datautvalg, fører også til at det vil være vanskeligere å kunne trekke åpenbare konklusjoner, ettersom informantene ofte forteller om ståstedet til en eller flere subjekt. Siden det er lite forskning på dagens tema, kan det også føre til at det blir vanskeligere å gi konkrete anbefalinger til dagens praksis, ettersom det er snakk om et mindre datautvalg. Det positive ved valget av metode er at den gir en stemme til grupper som tidligere kanskje ikke har hatt anledning å formidle sine egne formening om temaet som er valgt. Postholm (2017) nevner følgende: Kvalitativ forskning og dens overbyggende perspektiver har utviklet seg fra en interesse for livene og tradisjonene til folk i samfunnet som har hatt liten eller ingen stemme.

I begge mine intervju kom informantene med interessante tilbakemeldinger om at de aldri hadde hørt om Udir sine lovverk, eller at noen har satt lys på det å være transnasjonal på skolen. De ble gitt en mulighet til å bruke stemmen sin, noe som gjorde at deres erfaringer og utfordringer knyttet til transnasjonalitet kunne komme fram i lyset og utgjøre en del av forskningsbildet, noe jeg mener er et positivt aspekt ved denne type metode. Kvalitative undersøkelser kan med andre ord bidra til at marginaliserte grupper får sin stemme fram i lyset, for eksempel stemmene til migranter og minoritetsspråklige.

Videre vil også en kvalitativ undersøkelse gi rom for at forskningen kan benyttes til evidensbasert praksis, ettersom den består av en systematisk innsamling og behandling av empiri (Jacobsen, 2010). Det foreligger altså både positive og negative sider ved valgt metode, og det forekommer også noen etiske vurderinger man er nødt å ta innenfor kvalitativ forskning.

3.3 Etiske vurderinger

Kvalitativ forskning innebærer å utforske menneskelige prosesser eller problemer i deres naturlige setting i livet (Postholm, 2017). Det vil derfor være viktig for en forsker å følge etiske retningslinjer før en slik forskning tar til. Det er også viktig for forskeren å ivareta den etiske dimensjonen gjennom hele forskningsforløpet. I forkant, under og i etterkant av undersøkelsene, er det foretatt grunnleggende etiske vurderinger. Et viktig etisk prinsipp er at forsker informerer om forskningsprosessen før forskningsarbeidet tar til. Dette er for at deltakerne vet hva som kommer til å skje, og får et klart bilde over hva forsker engasjerer seg i. Postholm (2017) viser til Erickson (1986) ved at det er to grunnleggende etiske hensyn som må tas i betraktning. Det første er at de som blir studert får nok informasjon vedrørende hensikten av forskningen, og aktivitetene som gjennomføres. Det andre er at informantene får kjennskap til hvilke byrder og belastning denne forskningen kan påføre. I denne forskningen ble det fra starten av skrevet et tydelig informasjonsskriv (Vedlegg 1). Her ble det tydeliggjort hva som skulle forskes på, hva fokuset var, og hensikten bak forskningen.

Informasjonsskrivet sier også noe om tidsomfanget av selve forskningen, slik at informantene hadde en tydelig forståelse over hva de engasjerte seg for.

Andre viktige etiske prinsipper er anonymitet og konfidensialitet. Postholm (2017) forteller at deltakere i et forskningsarbeid har rett til privatliv, og at det er forskeren sin oppgave å ivareta deres integritet, og ikke ta med informasjon som kan røpe informantenes identitet (Postholm, 2017, s.150). Informantene som ble intervjuet ble informert om at de ville forbli anonyme, og at dette ville bli sikret ved å anvende pseudonymer. Informantene ble informert at de ville gå under informant kandidat 1 og 2. Informanten ble også informert om måten resultatene ville bli rapportert på. Avslutningsvis ble informantene opplyst om at alle opplysningene deres ville bli behandlet konfidensielt, som er et etisk prinsipp innen kvalitative studier (Dalen 2004, i Postholm 2017).

Postholm (2017) forteller at informasjonen som blir gitt i forkant av datainnsamlingen innebærer at deltakerne vet hva de har sagt ja til, og hva prosjektet innebærer. Ved å svare ja på forespørselen om deltakelse i forskningsprosjektet, kalles det for et informert samtykke (Thagaard, 2003, i Postholm, 2017). Samtykke av informantene ble gjort ved en samtykkeerklæring (Vedlegg 1). NSD (2019) skriver «Avhengig av prosjektets art og omfang, er vanlig praksis 15 års aldersgrense for samtykke, og 16–18 år ved innsamling av sensitive personopplysninger.»¹⁵ Da forskningen tar for seg sensitive opplysninger, samt omhandler foreldrenes opphav, ble det utformet samtykkeskjema for foreldrene også.

Etter at informantene ga uttrykk for de ville delta i forskningsprosjektet, ringte jeg også til foreldrene og fortalte hvem jeg var, hva forskningsprosjektet gikk ut på. Jeg informerte også om at informasjonsskriv og intervjuguide (vedlegg 2) var sendt til informantene på epost, og at de kunne stille spørsmål om noe var uklart. Foreldrene til begge informantene var positive til å la barna sine stille til intervju.

I forskningen var det viktig for meg å informere elevene om min posisjonaltet. For dem har jeg vært kjent som en av lærerne på skolen, mens min rolle nå var som forsker i et prosjekt. Det var derfor viktig for meg å poengtere at intervjuene ble foretatt i regi som forker og ikke som lærer.

3.4 Intervju

Postholm (2017) nevner at samtaler alltid har vært en grunnleggende del av menneske sin livsverden, hvor språk og/eller tegn har fungert som hjelpemiddel og bindeledd mellom mennesker. Grunnen til at intervju er en god metode er fordi at en avdekker subjektive erfaringer, opplevelser og fortellinger. I tillegg til at vi får innblikk i hvordan disse samspiller med sosiale forhold, og alltid står i relasjon til ulike kontekster.

Intervjumetoden deles inn i tre ulike former: strukturert, halvstrukturert og ustrukturert intervju. Forskjellen på de er hvor fleksible de er i forhold til å følge informant under intervjuet. Et strukturert intervju vil ha forhåndsbestemte spørsmål, hvor forsker forholder seg strengt til de, mens et halvstrukturert har man også forhåndsbestemte spørsmål. Men det gis likevel rom for at forsker kan spore av spørsmålene, for å følge informant på sin

¹⁵ <https://nsd.no/personvernombud/hjelp/index.html#hideid6>

refleksjonsreise. Ustrukturerte intervju kalles ofte det åpne intervjuet, ettersom mye av informasjonen i slike intervjuer oppstår under observasjon, og spørsmål man stiller underveis. Man forsøker å forstå den komplekse atferden til den som studeres, uten noen form for forhåndskategorisering som kan begrense forskningsstudiene (ibid.)

I min oppgave har jeg benyttet meg av en halvstrukturert intervjumodell, hvor jeg har kategorisert spørsmål som er blitt stilt likt til begge informantene. Likevel har det vært rom for å spore litt av, ettersom jeg så det som nødvendig for å fremme mer relevant kunnskap fra informantene. Begge intervjuene ble gjort som fjernintervju grunnet fare for smitte under coronaviruset. Informantene ble tydelig informert gjennom informasjonsskriv, og i starten og slutten av intervjuet, at resultatene ville bli anonymisert, og ikke være gjenkjennbare.

3.5 Rekruttering av informanter

Ved rekrutteringen av informantene stilte jeg følgende kriterier; Jeg ønsket å intervju ungdommer i alder 13-16 år, som har en transnasjonal bakgrunn, og som gikk på en offentlig norsk ungdomsskole. I denne forskningen ble det benyttet et informasjonsskriv som jeg sendte ut til informantene. Da jeg allerede hadde kjennskap til flere som dekket kravene, sendte jeg selv ut informasjonsskriv og intervjuguide til dem direkte på epost. I informasjonsskrivet ble det lagt fram om muligheten for fjernintervju, noe vi ble nødt å ta i bruk på grunn av situasjonen med coronaviruset. Det ble også vedlagt kontaktinformasjon, og en samtykkeerklæring (vedlegg 1) på siste siden som krevdes utfylt og sendt til meg i forkant av intervjuet. Da mine informanter var under 16-18 år, måtte jeg også få underskrift av foreldre. Etter at elevene ga uttrykk for de ville stille på intervjuet ringte jeg også hjem til foreldre, for å forsikre seg om at alt var klart og at de forstod innholdet og formålet med intervjuene. Det ble også redegjort for hvordan dataene kom til å bli behandlet, i den form av at de ble anonymisert, og hvordan de ble bevart mot slutten av prosjektet. I løpet av tiden etter jeg sendte epost til informantene, fikk jeg svar av alle samme dag om at alle ønsket å delta. På bakgrunn av tid og omstendighetene valgte jeg kun å benytte meg av to informanter. Dette var for at spennet ikke skulle være større enn at det var mulig å gjennomføre gode analyser (Postholm, 2017). Det ble avtalt og godkjent to informanter. Informantene var en gutt og en jente, i samme årskull 16 år. Jeg ønsket å intervju informanter som var andregenerasjons innvandrere, hvor foreldre hadde samme hjemland. Jeg var kjent med at det var flere elever som har kurdisk bakgrunn, og har blitt kjent med flere av dem gjennom min tid som

lærer. Begge informantene er elever som går på skolen jeg arbeider på, og kommer fra samme tettsted.

3.6 Den konstant komparative analysemetoden

I oppgaven har jeg valgt å benytte meg av den konstant komparative analysemetoden. Analysemetoden er en utredning innenfor Grounded Theory, som Postholm (2017) nevner er en metodisk tilnærming som ble utviklet av sosiologene Barney Glaser og Anselm Strauss i 1967. Postholm nevner at en rendyrket grounded theory-studie er en helinduktiv tilnærming, noe som medfølger at forskeren legger til side subjektive og individuelle teorier. Metoden åpner med dette for at forskeren lar datamaterialet tale for seg selv, uten noe form for innvirkning av forskeren selv. Dette er kalt *epoche* (Postholm, 2017, s.87) som er et gresk ord som betyr å holde tilbake en vurdering. Postholm (2017) nevner likevel at det å skulle legge bort sine subjektive teorier og holdninger er i praksis helt umulig. Likevel kan en slik fremgangsmåte sikre bevissthet rundt egne fordommer og synspunkter vedrørende det som skal forskes på. Postholm (2017) forteller at Glaser og Strauss etter hvert ble uenige om betydningen av en ren induktiv tilnærming (Postholm, 2017, s.87). “Glaser fastholdt av forskeren skulle møte det empiriske materialet med så lite forutinntatt sinn som mulig. Strauss vektla i større grad en interaksjon mellom empiri og forsker, og dermed med mellom empiri og teori (Strauss & Corbin 1990, 1998). Ved at jeg gjennom dette forskningsprosjektet har lest meg opp på litteratur før, under og i den avsluttende fasen vil jeg si at denne siste forståelsen av teorien er mest sentral i min oppgave. Men samtidig at det er viktig å la datamaterialene tale for seg selv, fordomsfritt og åpent.

Grounded theory er en metodisk tilnærming, og innen tilnærmingen er det utviklet en analysemetode ved navnet den konstant komparative måten. Metoden passer til de studier hvor koding og kategorisering av datamaterialet står sentralt i analysen. (Postholm, 2017, s.87).

Metoden tar for seg tre ulike kodingsfaser som gir rammer for hvordan man skal kategorisere materialet: åpen koding, aksial koding og selektiv koding (Postholm, 2017, s.88). Jeg vil nå kort gå inn på hva de betyr, og hvilken betydning tilnærmingen har hatt for mine resultater. Åpen koding baserer seg på at man får flere ulike koder og navn på fenomener underveis, noe som sorteres videre i kategorier. Sammenhengene mellom de ulike funnene i åpen koding videreføres inn i det man kaller aksial koding (ibid.). Postholm (2017) nevner at når

fenomenene er gjennomgått og identifisert, kan man starte å gruppere fenomenene under navnene de er satt under. Dette kalles kategorisering. Neste trinn i denne tilnærmingen vil være den ovennevnte, aksial koding. Dette innebærer at kategoriene blir relatert inn i subkategorier, slik at forklaringene av fenomenene blir mer presise og fullstendige (Postholm, 2017, s.89). Målet i den selektive kodingen er å bringe sammen de andre kategoriene, for å danne en helhet i forskningsbildet. Her samles kategoriene, sub kategoriene og kjernekategoriene sammen (Postholm, 2017, s.90). Metoden skal likevel ikke betraktes som en oppskrift på hvordan analyser skal gjennomføres, men heller ses som på hjelp til å håndtere datamateriale, noe som jeg har gjort i mitt tilfelle. Jeg ønsker nå å illustrere hvordan jeg har brukt denne metoden i min oppgave, og hvordan jeg har kategorisert funnene mine. (se illustrasjon under).

3.6.1 Illustrasjon av kategorisering

Informant 1

Transnasjonalitet i hjemmet	Transnasjonalitet på skolen	Transnasjonalitet i Udir sine læreplaner
-----------------------------	-----------------------------	--

Bakgrunn	Religion	Verdier	Fordeler med transnasjonalitet	Språk
Familie	Ressurs som transnasjonal	Identitet	Ulemper med transnasjonalitet	Ivaretagelse
Roller	Ritualer	Kultur	Muslim	Venner

Informant 2

Transnasjonalitet i hjemmet	Transnasjonalitet på skolen	Transnasjonalitet i Udir sine læreplaner
-----------------------------	-----------------------------	--

Bakgrunn	Religion	Verdier	Fordel med transnasjonalitet	Språk	Roller
Familie	Ressurs som transnasjonal	Identitet	Ulemper med transnasjonalitet	Ivertakelse	Venner

Hovedkategorier

Transnasjonalitet i hjemmet	Transnasjonalitet på skolen	Transnasjonalitet i Udir sine læreplaner
-----------------------------	-----------------------------	--

Subkategorier

Bakgrunn	Identitet og roller	Utnyttelse av ressurs
Familie	Fordeler og ulemper som transnasjonal	Ivaretagelse
Identitet	Transnasjonal ressurs	
Venner		

Under mitt analysearbeid, benyttet jeg elementer fra denne metoden. Jeg startet allerede under lesningen av mitt datamateriale å navngi ulike fenomener som forekom hos alle mine informanter. Jeg leste gjennom transkripsjonene på hver enkel informant flere ganger slik at jeg på en best mulig måte fikk kartlagt ulike fenomen. Dette for å etterhvert kunne etablere kategorier. Til slutt satt jeg igjen med noen felles kjerne-kategorier for mine informanter som er funnet gjennom analyse av mine forekommende kategorier og subkategorier. Det jeg fort

innså ved bruk av denne med tiden, er at ved bevissthet rundt grounded theory, og tilnærmingen, klarer man til en viss grad å tilsidesette egne forståelser og grunnleggende subjektive teorier om temaet.

Jeg har utarbeidet tre kategorier på bakgrunn av ovenstående teori og metode. Den første kategorien omhandler informantenes opplevelse av transnasjonalitet i hjemmet. Jeg har valgt å navngi kategorien “transnasjonalitet i hjemmet”. Den andre kategorien omhandler informantenes opplevelse og erfaringer av transnasjonalitet på skolen, som jeg har navngitt “transnasjonalitet i skolen”. Den siste kategorien omhandler Udir sine lovverk, og deres erfaringer og opplevelser med tilrettelegging for flerspråklige og tilpasning i skolen, som jeg har navngitt “Transnasjonalitet i Udir sine læreplaner”.

Under hovedkategoriene har det oppstått noen mindre underkategorier - bakgrunn, familie, identitet, venner, identitet og roller, fordeler og ulemper som transnasjonal, transnasjonal ressurs, utnyttelse av ressurser og ivaretagelse. Gjennom arbeidet mitt har jeg forsøkt å fremme ungdommenes perspektiv, og la informantenes stemme stå tydelig fram, slik at presentasjonen viser en realitet av hvordan det er for dagens ungdommer å være transnasjonal og gå på en norsk ungdomsskole, og hvilken oppfølging de har blitt gitt.

3.7 Studiens troverdighet

For å sikre troverdighet, validitet, har jeg latt meg inspirere av Postholm (2017) sine prosedyrer for å kvalitetssikre forskningen. Av dette har jeg benyttet triangulering og *member checking* (Postholm, 2017, s.132) Triangulering betyr i denne sammenheng å bruke mange kilder og forskningsresultater fra flere forskere og ulike teorier, for å understøtte funn. Member checking betyr at forskeren selv gjennomgår egne tolkning og forståelse av informantenes bidrag, slik at de selv kan godkjenne at det stemmer (ibid.). Dette er noe jeg har lagt opp til under min intervjuguide, hvor det oppsummeres funn, og gis anledning for informantene å foreta endringer.

For å styrke påliteligheten, reliabiliteten av funnene mine, har jeg forsøkt å fremme den metodiske prosessen så godt som mulig. Jeg har forsøkt å kartlegge hva jeg har gjort for å finne fram til mine resultater. Postholm (2017) nevner at reliabilitet handler nemlig om dette, å sikre en autentisk forståelse av informantenes erfaringer. Dette er forsøkt gjennomført i

denne oppgaven for å sikre at resultatene som er kommet fram, vil være troverdige og pålitelige i et forskningsbilde. For å sikre at egne forforståelser heller ikke preger resultatene, benyttes det en analysemåte som jobber mot dette, nemlig den konstant komparative analysemåte (Postholm, 2017, s.132).

KAPITTEL 4 – EMPIRISKE FUNN OG ANALYSE

Jeg vil i dette kapittel presentere hvordan jeg har bearbeidet funnene fra forskningen, samt hvordan resultatene er blitt analysert. Innen den konstant komparative måten er det aktuelt å presentere funn innen kategorier (Postholm, 2017), noe som jeg kommer til å gjøre i dette kapitlet. Jeg vil presentere, og drøfte funnene i lys av teori på valgt forskningsfokus.

I dette underkapitlet vil jeg presentere mine funn, i lys av metoden nevnt ovenfor, samt og forsøke å koble opp funnene mot forskningen som allerede er på feltet, og drøfte dette. Jeg har som nevnt kategorisert funnene i enkelte hovedkategorier, som i seg selv har dannet noen underkategorier. Disse vil bli presentert gjennomgående. Jeg har valgt å benytte en presentasjonsmodell som først presenterer funn innenfor kategori, for å deretter drøfte funnene i lys av teori som er fremlagt. For å ha et klart skille mellom informantene beskrives jenta som informant 1 og gutten som informant 2.

4.1 Transnasjonalitet i hjemmet

Innen denne kategorien, vil jeg trekke inn noen underkategorier. Jeg vil presentere informantene sin bakgrunn, hvordan identiteten deres preges av deres transnasjonale bakgrunn, og hvilken rolle de har i hjemmet.

4.1.1 Bakgrunn

Felles for begge informantene er at de har foreldre som kommer fra Kurdistan, Irak. Begge informantene er født og oppvokst i Norge, og er andregenerasjons innvandrere. Informant 1 forteller at foreldrene migrerte til Norge i år 1995, mens informant 2 sine foreldre migrerte til Norge i 1998. Til tross for at begge har bodd i Norge omtrent like lenge er det variasjon i språket. Informant 1 forteller at de kun snakker kurdisk hjemme, men til tider norsk med søsken. Derimot forteller informant 2 at de for det meste snakker norsk hjemme, men av og til kurdisk for å holde språket ved like. Informant 2 ytrer også at han ikke føler seg trygg på det kurdiske språket, mens informant 1 snakker det flytende og har lært det siden hun ble født.

4.1.2 Familie

Fra bakgrunn kom vi over til å snakke om familien deres. Da jeg spurte dem om deres nåværende relasjon til familien svarte de følgende:

Informant 1: *«Jeg snakker mye med venner og familie, og har mye kontakt via sosiale medier. Foreldrene mine snakker daglig med venner og familie. Vanligvis reiser jeg til Irak ca. hver 3. år, og da må vi besøke 3-4 byer for vi har så mye familie, og de bor så spredt. Jeg tenker mye på familien min da., når andre sier de skal besøke besteforeldrene sine, så blir jeg veldig lei meg for at mine ikke bor her i nærheten. Jeg savner de masse».*

Informant 2: *«Etter mor og far flyttet fra Irak bestemte resten av familien seg også for å gjøre det. Den eneste som bor i Irak nå er onkel og farmor. De andre i familien har bosatt seg rundt i hele Europa, og noen i Norge. Jeg har bare vært der en gang da jeg var liten, men jeg husker ikke noe fra det. Far reiser av og til ned for å besøke farmor, men mor har ikke lyst til å bli med. Hun føler seg ikke trygg, og vil derfor ikke at vi i familien skal reise der».*

Begrepet “transnasjonale familier” referer her til familier som lever geografisk separert fra hverandre, men som via transnasjonale praksiser opprettholder en følelse av samhold og familieskap, eller *familyhood* på engelsk (Bryceson & Vuorela, i Odden, 2019). Familiære transnasjonale praksiser handler om hvordan familier dyrker samhold og familieskap, til tross for den geografiske avstanden (Odden, 2019, s.83). Et eksempel på transnasjonal familiær praksis som kom fram i studiet er opprettholdelse av kontakt via telefon, internett og reiser.

Odden (2019) forteller at i mange sammenhenger er migrasjon mer en familiær strategi enn en individuell strategi (Odden, 2019, s.142). Videre forteller Odden (2019) at det at et eller flere familiemedlemmer migrerer, kan være en investering til hele familien (Ibid.). Noen ganger kan en i familien selv ha bestemt seg for å dra, uten nødvendigvis å ha forhandlet dette fram sammen med sine familiemedlemmer. Odden (2019) forteller at et resultat av det kan være at ektefeller, foreldre, barn, besteforeldre og barn lever i ulike land (Ibid.). “Å være en del av en transnasjonal familie kan være både en ressurs og en utfordring” (Odden, 2019, s.143).

4.1.3 Identitet

Grunnlaget for at denne kategoriens opphav er at det gjennom intervjuene kom fram tydelige forskjeller på deres forhold til transnasjonalitet. Da jeg spurte dem på hvilken måte de opplevde at deres transnasjonalitet påvirket deres identitet svarte de følgende;

Informant 1: «Det påvirker meg i forhold til hvilke lover og regler jeg følger, og hvilke verdier som er viktige for meg. Jeg konfirmerte meg ikke i kirken slik som de andre, og ekteskap og bryllup er forskjellig fra slik Norge gjør det. Jeg tror også at familien er ekstra viktig for meg, og kultur! Og ikke minst å være snill med andre, det er veldig viktig for meg som muslim».

Informant 2: «Jeg tenker ikke over at jeg har to nasjonaliteter egentlig. Jeg tuller mye med nasjonalitetene mine, meg og kompisene mine som også er kurdere. De i klassen tror at vi har en helt annerledes oppdragelse, men det stemmer jo ikke. Jeg føler egentlig ikke at det påvirker meg noe særlig, jeg føler meg som alle andre».

Informant 1 viser tydelig gjennom intervjuet at hun opplever en sterk tilknytning til begge landene. Selv om hun har norsk nasjonalitet, har hun også en irakisk nasjonalitet, i tillegg fremhever hun sin religiøse identitet som muslim. Dette preger hennes levemåte, regler og hvilke verdier som er viktige for henne. Informant 2 i føler at hans transnasjonale opphav ikke preger hans identitet.

Identitetsskaping defineres som en livslang prosess karakterisert av utforskning og konsolidering, samtidig som den innebærer det å erfare kompetanse og sårbarhet (Grotevant og Cooper, 1998, i Fandrem, 2011, s.107). Til tross for at prosessen kan være lang, er det spesielt i ungdomsalderen den får en del nye dimensjoner, både fysiske, kognitive, emosjonelle og rasjonelle (Fandrem, 2011, s.108). For mange kan ungdomstiden være en turbulent periode, og en periode hvor en skal finne seg selv. Flere migranter med transnasjonalt opphav kan føle tilhørighet til to steder, men det er ikke alle som opplever det (Odden, 2019, s.87). Levitt og Glick Schiller (2004) skiller mellom “måter å være på” (ways of being) og “måter å tilhøre på” (ways of belonging) (Levitt og Glick Schiller, 2004, i Odden, 2019, s.87). Gjennom dette kan en se at migranter kan være transnasjonale i form av å ha hyppig kontakt med personer i opprinnelseslandet, men de føler ikke nødvendigvis tilhørighet til dette landet av den grunn. Samtidig kan det være på den andre siden at migranter som ikke har slik kontakt med hjemlandet, likevel føler tilhørighet til opprinnelseslandet (Odden, 2019,

s.87). Her tenker jeg også at fordi informantene er barn av innvandrere, så kan foreldrenes tilhørighet til hjemlandet prege hvordan mine informanter opplever deres tilhørighet.

Gjennom intervjuet med informant 2 ga han uttrykk for at hans transnasjonale opphav ikke påvirket hans syn på egen identitet. Derimot ga informant 1 mer uttrykk for at hun føler sterk tilhørighet til begge landene, hennes hjemland men også foreldrenes hjemland. Odden (2019) forteller at det å oppleve å stå mellom to kulturer kan være en utfordring for blant annet ungdommer, og at det også kan oppleves som å ha en tredje kultur, en blanding av begge (Odden, 2019, s.153).

4.1.4 Venner

Etter å ha snakket om familie kom vi over til vennskap. Her ville jeg høre med dem om deres vennskap, er det viktig at de også er kurdiske? Og er det eventuelt fordeler og/eller ulemper med å ha venner med samme transnasjonale bakgrunn?

Her svarer de følgende:

Informant 1: «Bestevennen min er også kurdisk. Hun forstår meg bedre enn det gjerne norske hadde. Vi snakker mye om det andre ungdommer snakker om, men det er godt å ha noen som i tillegg har like synspunkter og verdier som meg. Gjerne og fordi vi begge er muslimer, og hun også har foreldre som kommer fra samme land som mine».

Informant 2: «Jeg har mange kurdiske venner. Jeg synes det er kult å kunne snakke med de om ting som bare vi forstår, vi har liksom vårt eget språk. Vi lærer det også videre til våre norske venner, så når vi snakker på kurdisk forstår de også hva vi sier. Jeg føler ikke at de kurdiske venninnene mine forstår meg bedre for jeg føler ikke at jeg er en typisk kurder. Men om de må be eller gjør noe som er typisk for islam, så føler jeg at jeg har bedre forståelse enn gjerne en nordmann hadde hatt».

Forskning viser at i løpet av ungdomsårene spiller venner en større og større rolle for individets tilpasning, og tid brukt sammen med foreldre minker (Laible mfl, 2000, i Fandrem, 2011, s. 109). Voksne i skole kan også bli viktige for andre ungdommer i forhold til hvilke dimensjoner ved identiteten til ungdommene de velger å bekrefte (Ibid.). Fandrem (2011) forteller at flere studier tilsier at ungdommer ofte foretrekker kontakt med personer som har samme opprinnelse som en selv (Hallinan og Williams 1989, Hamm 2000, Schofield og

Whitley 1983, i Fandrem 2011). Dette viser igjen hos begge informantene, da begge har norsk-kurdiske venner i sin nærmeste vennskapskrets.

Fandrem (2011) forteller at identitetsutfordringer kan være større for ungdom med innvandrerbakgrunn, enn for ungdommer ellers. "Foreldre og venner til ungdom med innvandrerbakgrunn kan i større grad representere mer distinkte verdier sammenlignet med hva som kan være tilfelle for innfødte. Dette krysspreset gjør at innvandrerbakgrunn kanskje strever mer enn etniske norske i forbindelse med identitetsutviklingen. Videre forteller Fandrem (2011) at skapningen av identitet innebærer for ungdom med innvandrerbakgrunn også undersøkelse av etniske holdninger, verdier og praksis lært hjemme. Holdninger, verdier og praksis konsolideres og kontrolleres opp mot de som vennene i storsamfunnet representere (Phinney 1989, i Fandrem, 2011, s.109).

Hvordan reagerer venner som ikke er kurdiske når de kommer på besøk/ hvilke erfaringer har de?

Informant 1: «Når vi får besøk får de mye mat haha, det er veldig typisk i kulturen vår. Og de sier alltid at de synes det er så koselig å være hjemme hos oss, for mamma disker opp så mye. I tillegg til at de føler seg veldig velkomne hos oss. De synes også det er spesielt at vi har kurdiske nyheter haha, det er jo ikke alle som har det».

Informant 2: «Jeg tror ikke de tenker noe særlig når de kommer til oss. Vi har ikke noe i huset som symboliserer at vi ikke er norske. Eneste er at vi har kurdiske nyheter, og at vi av og til lager mat fra Kurdistan, men det er jeg ikke særlig glad i».

4.2 Transnasjonalitet på skolen

Grunnlaget for denne underkategorien er å se hvordan ungdommene opplever det å være transnasjonal på to arenaer, hjemmet og på skolen. Dette vil være essensielt å se på før vi avslutningsvis skal se på Udir sine lovverk. Her har jeg fått innspill fra informantene hvordan de opplever sin identitet og rolle på skolen, fordeler/ulemper og hvordan transnasjonalitet kan være en ressurs for skolen og andre elever.

4.2.1 Identitet og roller

Med denne underkategorien ville jeg høre litt om hvordan informantene opplever sin plass i skolegården, og i klassen. Hvordan preger deres transnasjonalitet deres identitet på skolen, og hvilken rolle har de. Her forteller begge informantene at de føler seg på lik linje som alle andre elever, de opplever ikke at deres transnasjonalitet har noe å si. Da jeg spurte informant 1 om hun trodde det var forskjell fra gutt og jente å være transnasjonal på en skole svarte hun følgende:

Informant 1: «Tror det hadde vært vanskeligere om jeg ikke kunne språket, og om jeg var gutt? Føler det er mer mobbing blant gutter, så tror det er lettere å være jente. Jeg får noen kommentarer av og til, men det er bare på tull».

4.2.2 Fordeler og ulemper som transnasjonal

En av fordelene ved å være transnasjonal mente informant 1 var språket. Hun opplevde at hun hadde lettere for å ta til seg språk, da hun allerede snakket flere språk, og så tydelige likheter mellom kurdisk og spansk. Informant 1 mente at hun hadde en fordel når det eksempelvis kom nye innvandrerelever i klassen. Informant 2 var ikke enig i noe av dette, og mente han ikke hadde noe ekstra god forutsetning når det kom til språk, og heller ikke mer forståelse enn andre.

Odden (2019) beskriver at å flytte til et nytt land betyr for mange at de må lære seg et nytt språk. Gjennom å lære seg et nytt språk vil det i mange tilfeller styrke migranten sin posisjon i blant annet arbeidsmarkedet (Odden, 2019, s.160).

Når vi snakket om ulemper fortalte informantene følgende:

Informant 1: *«Jeg har ikke opplevd så mange ulemper, og det føler jeg skyldes mye fordi jeg snakker flytende norsk. Jeg tror det hadde vært vanskeligere hvis jeg ikke kunne språket. En ting jeg synes kan være sårt i skolesammenheng er når folk sier de skal på hyttetur og gå på ski i vinterferien, for det gjør ikke vi i min familie, vi er ikke vant med slik. Men jeg ville gjerne prøvd det».*

Informant 2: *«Jeg føler ikke det er noen ulemper på skolen. Det er mer når de i klassen snakker om ting de gjør med familien for eksempel å gå turer og så videre, så er det ikke noe vi gjør i familien. Men det trenger ikke å ha noe med nasjonaliteten å gjøre».*

4.2.3 Transnasjonalitet - en ressurs for skolen og elever?

Som en transnasjonal elev kan en ha mye erfaring og opplevelse som kan være relevant for skole, lærere og elever - men tar skolen nytte av dette? Her ville jeg høre litt om hvilken måte de selv tenker at deres transnasjonale opphav kan være en ressurs for de andre på skolen.

Informantene svarte følgende:

Informant 1: *«Jeg kan være en ressurs for nye elever som starter på skolen. Jeg kan hjelpe dem. og gjerne forstå dem bedre. Jeg har hjulpet flere elever som har kommet til Norge. Jeg tenker det er viktig å spør hvordan de har det, bli kjent med dem og hjelpe dem med ting de lurer på».*

Informant 2: *«Jeg tror jeg kunne vært en ressurs, spesielt for nye elever som snakker kurdisk. Då kan jeg snakke med dem, fordi jeg kan språket».*

Hvilke reaksjoner har utenlandske elever som har startet på norsk ungdomsskole for første gang?

Informant 1: *«De sier at det er store forskjeller på skolene. Muslimer er vandt med å si "lærer", ikke navnet til læreren. De må også ha på seg uniform på skolen. Det er uvant for dem å ha svømming sammen jenter og gutter, da de deler ofte klassene inn i kjønn».*

Hvordan oppleves det å være en norsk- kurdisk elev på en norsk ungdomsskole?

Informant 1: *«Ehm, jeg synes det er kjekt. Man er litt forskjellig fra de andre. Sånn generelt synes jeg det er bra, det er ikke slik at jeg tenker over hver dag, for det er så normalt for meg».*

Informant 2: *«Jeg opplever det er helt normalt. Det er akkurat som om jeg er norske selv, ingenting forskjell».*

4.5 Transnasjonalitet i Udir sine læreplaner

I følge opplæringsloven skal lærerne legge til rette for best mulig tilpasset opplæring for alle elever, og ta høyde for det store språklige og kulturelle mangfoldet som er en del av hverdagen i dagens skole. Hvordan opplever du at dette blir gjort i praksis på skolen?

4.5.1 Utnyttelse av ressurs i skolen

På spørsmål om hvordan informantene opplevde seg som ressurser i skolen, hadde de følgende å si:

Informant 1: *«Vi har ikke så mye om kultur, men mest om hvordan religion og slik er i Norge. Spesielt når det gikk fra RLE til KRLE, er det nå mye vekt på kristendommen. Det er mye generell informasjon, men vi går ikke så mye i dybden. Nå har vi bare KRLE en time i uken også.. Men vi lære jo mye om at alle er like mye verdt, fokus på å ikke mobbe og inkludert - det er viktige verdier uansett hvilken religion og kultur enn har. Skolen kunne hatt mindre om religion, og mer om kulturer. For å få mer forståelse, folk kan se flere sider av saken en det som ofte blir vist på nyhetene. Mange tenker på krig når de tenker på Midtøsten, jeg ønsker det skal være mer positive tanker som forbindes med det».*

Informant 2: *«Jeg føler vi lærer greit om religion og kultur. Mange tror jeg kan mye om islam, og hvordan det er å være muslim, men jeg kan ikke mer enn de andre elevene egentlig. Ofte ser de på meg når vi har om islam, og spør om jeg kan fortelle, men jeg kan egentlig ikke noe særlig om det».*

Ressursorientering er når det språklige og kulturelle mangfoldet kan være en integrert del av skolens pedagogikk, innhold og organisering (Hauge, 2004, i Fandrem, 2011, s.133). I de nye læreplanene står det at flerkulturelle ofte sitter på kunnskap og erfaringer, som kunne vært ressurser for klassen, lærerne og skolen. Jeg tenker det er viktig å utnytte ressursen som de flerkulturelle elevene sitter på. Det gir dem mulighetene til å la medelever/lærere bli bedre kjent med hverandre, og det vil gi dem en stemme til å fortelle deres opplevelser og erfaringer. Det kan gjerne også skape sterkere relasjoner og forståelse blant medelever. Tilbakemeldingene fra informant 1 viser at hun opplever at det er mye vekt på religion, og at kultur kunne bli vektlagt enda mer. Hun sier også at flere forbinder Midtøsten med krig, og at hun ønsker å forandre synet deres. Gjennom å få dele sin tro og kultur, kunne dette gjerne gjort at medelever hadde sett på religionen og kulturen annerledes.

4.5.2 Ivaretagelse

Opplever du at skolen tar nytte av din ressurs som transnasjonal, eventuelt hvordan?

Informant 1: «På barneskolen tok de mer nytte av at jeg var muslim, da ble jeg spurt om å fortelle til klassen hvordan det var å være muslim, jeg tok med bønneteppe, Koranen og så videre, og de stilte meg spørsmål. Nå som jeg har blitt eldre er det mer slik at elevene ser på meg når vi har om muslimer, for at jeg skal kunne gi en bekreftelse om det er slik som de forteller i pensum at det er eller ikke».

Informant 2: «På barneskolen spurte de meg ofte om jeg kunne fortelle, men nå har det dabbet mer av».

Fandrem (2011) skriver at etterhvert som innvandrerbarn/elever får “det norske” som en dimensjon ved sin identitet, kan det være hensiktsmessig å trekke frem forhold uavhengig etnisk opprinnelse. Spesielt i ungdomsårene, da likhet står sterkt som et ideal, og folk ikke ønsker å skille seg så mye ut. Det kan være lurt å vektlegge ressurser som barnet har knyttet til andre, etnisitets-uavhengig. (Fandrem, 2011, s.133). Jeg forstår hensikten med dette, men opplever at nettopp dette strider mot Udirs ønske om å fremme flerkulturelle ressurser. Som en flerkulturell elev tenker jeg at en ikke skal legge sin etniske identitet til side, for å være som alle andre. En bør heller være stolt av sin transnasjonal identitet, og utnytte ressursene en har. Jeg tenker at det gjerne er dette som gjør at en minsker bruk av flerkulturell ressurs i skolen, for vi ikke ønsker at folk skal oppleve seg annerledes. Selv tenker jeg at det er

forskjeller som gjør oss interessante, og at vi må dele kulturelle opplevelser, tro og erfaringer for å forstå hverandre og for å kunne leve sammen i et mangfold.

Fandrem (2011) sier videre at vi ikke må være redde for å vise forskjelligheter, og vi kan ikke bare late som om det ikke finnes. Det som er sentralt er hvordan vi forholder oss til forskjellighetene blant oss (Fandrem, 2011, s.134). Bare ved å bruke begrepet “mangfold”, fremfor forskjell, er vi på god vei. Videre forteller Fandrem (2011) at det må formidles å være annerledes. Gjennom å vektlegge individuelle forskjeller mellom nasjonale eller etniske grupper, kan vi få dette frem. Ved å ta opp temaet som ikke ekskluderer, men åpner opp for ulikheter kan vi lære hverandre, og utnytte ressurser. Fandrem (2011) viser til et eksempel om man spør elever hvordan julen deres har vært, vil mest sannsynlig ikke alle ha feiret jul. Det kan derfor oppleves som ekskluderende, og en kan føle på at en ikke tilhører. Men om en spør hvordan høytiden har vært, vil det være åpenhet for forskjeller, både nasjonale- og etniske forskjeller. På den måten vil ikke det norske settes inn i et større perspektiv, og rettes ikke bare mot det norske, men inkluderer alle (Fandrem, 2011, s.135). Ved å bruke den strategien aktivt i undervisning mener jeg det åpner for at alle kan føle på tilhørighet, til tross for at vi alle er forskjellige.

KAPITTEL 5 - AVSLUTNING

Det å skulle skrive en avslutning på en forskning som dette er både utfordrende og vanskelig. Gjennom dette prosjektet har jeg benyttet meg av metoder som tar for seg enkeltmenneskets subjektive opplevelser, som kommer med visse utfordringer. Som tidligere nevnt, er det umulig og heller ikke ønskelig med generaliserende konklusjoner i kvalitative studier. Likevel er det enkelte ting jeg kan trekke ut fra forskningen jeg har gjort; Gjennom teori, og egen forskning viser deg seg å være individuelt hvordan ungdommer opplever det å vokse opp som transnasjonal i dagens samfunn. Selv om informantene er i samme aldersgruppe og deler samme etniske bakgrunn, er det mange faktorer som spiller inn - familie, venner, skole og miljø.

5.1 Oppsummerende refleksjon

I tilbakemeldingene fra mine informanter ser vi at begge delte noen grunnleggende erfaringer fra sin transnasjonale hverdag. De fleste opplevelsene deres rundt å være transnasjonale var positive, og de følte seg godt ivaretatt av skolen. Ingen av informantene var klar over hvilke krav og retningslinjer som var gjeldende for flerkulturelle elever. Dette viser at elevene ikke har blitt opplyst nok, og at offentlig sektor er nødt til å løfte dette mer fram i lyset. Studien viser også grunnleggende forskjeller mellom informantene, spesielt i forhold til graden av transnasjonal identitet og tilhørighet i deres opplevelser.

I denne studien har jeg stilt spørsmålet om hvordan norsk-kurdiske elever opplever sin transnasjonale hverdag i hjem og på skole, og hvordan elevens transnasjonale bakgrunn ivaretas i skolens nye læreplaner?

For å forsøke å svare på problemstillingen min har jeg som tidligere nevnt valgt å benytte meg av intervju av to informanter. Begge informantene besitter kunnskap om hvordan det er å være en norsk ungdom med kurdisk bakgrunn, og hvordan de opplever sin transnasjonale hverdag hjemme og på skolen. Dette er kunnskap som jeg har vært ute etter. Gjennom forskningsmetoden har jeg forsøkt å sette bort mine egne tanker og forståelse rundt temaet, for slik å la ungdommenes sin stemme komme fram. Deres stemme er derfor sentral i oppgaven. I analysekapitlet har jeg fortløpende kategorisert og drøftet funnene mine, i lys av ulike teorier. Gjennom dette opplever jeg at opplevelsene og erfaringene som informantene har hatt, er blitt belyst. Transnasjonalisme er komplekst, noe som gjør at det er vanskelig å gi

et konkret svar på hva som fungerer og eventuelt ikke fungerer, men jeg tenker individets opplevelser er viktige å fremme.

5.2 Behov for videre forskning

Forskningen jeg har utført setter søkelyset på hvordan norske ungdommer med kurdisk bakgrunn opplever sin transnasjonale hverdag hjemme og på skolen. Temaet opplever jeg er relativt lite belyst, og det vil være behov for mere forskning. Vi lever i en verden hvor globalisering er en sentral del av hverdagen vår, noe som igjen innebærer at transnasjonalisme må forstås ut fra ulike ståsted og med ulike teoretiske perspektiver. Jeg tenker søkelyset bør være rettet mot ivaretagelsen av ungdommene på skolen, og hvordan transnasjonalt opphav på ulike måter påvirker identiteten deres. Jeg tenker også at skolen som offentlig sektor har en viktig rolle å spille for å belyse temaet transnasjonalitet, ikke minst med tanke på hvilke muligheter og ressurser flerspråklige og flerkulturelle ungdommer kan bidra med i skolehverdagen.

5.3 Litteraturliste

- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6.utg). Oslo: Gyldendal Akademisk
- Fandrem, H. (2011). *Mangfold og mestring i barnehage og skole : Migrasjon som risikofaktor og ressurs*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Jacobsen, D.I. (2010). *Forståelse, beskrivelse og forklaring: Innføring i metode for helse- og sosialfagene*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Odden, G. (2019). *Internasjonal migrasjon : En samfunnsvitenskapelig innføring*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Postholm, M. (2017). *Kvalitativ metode : En innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kausstudier* (2. utg. ed.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Utdanningsdirektoratet. (2020). *Overordnet del - Opplæringens verdigrunnlag*. Hentet fra: <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/opplaringens-verdigrunnlag/1.3-kritisk-tenkning-og-etisk-bevissthet/>
- Utdanningsdirektoratet. (2020). *Overordnet del - Opplæringens verdigrunnlag*. Hentet fra: <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/opplaringens-verdigrunnlag/1.2-identitet-og-kulturelt-mangfold/>
- Utdanningsdirektoratet. (2020). *Overordnet del - Prinsipper for skolens praksis*. Hentet fra: <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/3.-prinsipper-for-skolens-praksis/3.1-et-inkluderende-laringsmiljo/>
- Utdanningsdirektoratet. (2020). *Læring og trivsel- Tilpasset opplæring* Hentet fra: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/minoritetsspraklige/>
- Utdanningsdirektoratet. (2016). *Læring og trivsel/minoritetsspråklige - Regelverk som gjelder spesielt for minoritetsspråklige i skolen 6-16 år..* Hentet fra: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/minoritetsspraklige/regleverk-som-gjelder-spesielt-for-minoritetsspraklige/skole/6-16-ar/>

Utdanningsdirektoratet. (2018). *Forskning -Rapporter – Evaluering av kompetanse for mangfold..* Hentet fra: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finnforskning/rapporter/evaluering-av-kompetanse-for-mangfold2/>

Ådna, G. (2015). *Troende, trøstende og kanskje tvilende: Transnasjonal muslimsk hverdag.* I Kalvig, A. & Solevåg, A.R. (Red.), *Levende Religion: Globalt perspektiv – Lokal Praksis* (s.132-154). Stavanger: Hertervig Akademisk.

VEDLEGG 1 - INFORMASJONSSKRIV

Til den det måtte angå

Jeg holder for tiden på med en undersøkelse om transnasjonale ungdommer i Rogaland. Transnasjonalisme beskriver er migrasjonsprosess som tar for seg når mennesker etablerer seg i et nytt land, samtidig som man beholder familiære, økonomiske, religiøse og politiske relasjoner til hjemlandet. I undersøkelsen er jeg opptatt av å kartlegge transnasjonale ungdommers sine erfaringer og opplevelser av hvordan elevers transnasjonale bakgrunn blir tatt hensyn om.

Formålet med denne undersøkelsen er å gi en stemme til en gruppe jeg erfarer ikke er dratt frem i dagens forskning på dette temaet. Jeg ønsker å intervju ungdommer som har vokst opp i transnasjonale hjem om hvordan det er å ha en transnasjonal identitet, og hvordan hverdagen/skolehverdag er for en norsk-kurdisk elev på en norsk ungdomsskole. Undersøkelsen vil gi et klart bilde på både hva som fungerer, samt ikke fungerer i dagens praksis, i håp om å endre og forbedre arbeidet rettet mot gruppen.

Undersøkelsen er en del av min bachelor ved VID Stavanger, der jeg er bachelorstudent innenfor migrasjon. Min veileder ved høyskolen er Ingrid Løland. Min egen erfaring innenfor temaet er at jeg selv har arbeidet som lærer i flere år, og ser at det er en stor økning av barn som vokser opp i transnasjonale familier.

Etter Udir

sine retningslinjer skal "Opplæringen skal tilpasses alle elever (§ 1-3 Opplæringsloven), enten det er snakk om tilpassing ut fra et språklæringsbehov eller mer generelt for å skape et inkluderende fellesskap der alle elevers erfaringer og kompetanse blir trukket inn. Når lærere skal legge til rette for best mulig tilpasset opplæring for alle elever, må de ta i høyde for det store språklige og kulturelle mangfoldet som er en del av hverdagen i dagens skole. Det kan oppleves utfordrende og krevende, men det åpner også for spennende samtaler om ulike språk og kulturer". jeg ønsker derfor å høre om hvordan dette fungerer i praksis.

Jeg ønsker å få mer kunnskap om hvilke erfaringer transnasjonale ungdommer har, og hvordan de opplever at de blir tatt hånd om i forhold til Udir sine regler. Ved dette ønsker jeg å komme i kontakt med ungdommer i alder 13-16 år, som er vokst opp i transnasjonale hjem. Jeg ønsker å intervju deg, og intervjuet vil vare i 1.time. Hvor intervjuet tar plass foregår på dine premisser. Det gis også anledning til fjernintervju.

Dersom du kunne tenke deg å delta på undersøkelsen eller ønsker utdypende informasjon, kan du ta kontakt med meg enten på e-post: *****, eller på mobil: *****. Vedlagt er også en samtykkeerklæring som jeg ber deg signere og samtykke dersom du ønsker å delta. Samtykket gjelder de punkter som er anført på siste side. Dette kan kopieres elektronisk og kan sendes til overnevnte e-post. Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Opplysningene som blir samlet inn vil bli behandlet til å være fullstendig anonyme, og dataene vil ikke på noen som helst måte bli sporet tilbake til deg. Eventuelle kontaktopplysninger og andre personidentifisert data vil bli kryptert, og kun være tilgjengelig for meg. Jeg har også taushetsplikt overfor deg, og ingen andre instanser eller personer får vite om opplysningene du gir meg. Prosjektet vil avsluttes 01.12.20. Etter prosjektslutt vil alt av transkribering og notater bli slettet, og opplysningene vil kun fremgå i forskning som anonymisert.

Med vennlig hilsen,

***** ***, Forsker
Veileder: Ingrid Løland,
PhD Research fellow Centre for Mission and Global Studies
+47 93 08 58 878, e-post: ingrid.loland@vid.no

Samtykkeerklæring

Jeg er informert om bacheloroppgaven om transnasjonale ungdommer i Rogaland, og samtykker i at opplysningene som kommer frem under intervjuet kan brukes til dette formålet.

Jeg er informert om at jeg kan trekke meg på hvilken som helst tid, uten at det vil få konsekvenser.

Jeg er informert om at egen identitet ikke fremgår i bacheloroppgaven, og at notater vil bli slettet etter transkribering.

Jeg samtykker, i lys av ovenstående punkter til bruk av mine opplysninger til bachelorforskningen. Jeg har også fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker også til at opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, innen 01. Desember 2020.

Dato: _____ Navn: _____
Prosjektdeltaker

Jeg som intervjuer forsikrer at det bare er jeg som får vite om informantens identitet. Persondata vil bli endret på en slik måte at ingen skal kunne kjenne igjen informanten.

Jeg forsikrer at dataene i form av notater vil bli lagret frem til transkriberingen er ferdig. Notatene vil bli krypterte, og vil ikke være tilgjengelig for noen andre enn meg. Transkriberingen vil bli behandlet konfidensielt (anonymisert).

Dato: _____ Navn: _____
Intervjuer

Dato: _____ Navn: _____
Forelder

VEDLEGG 2 – INTERVJUGUIDE

Intervjuguide (Transnasjonale ungdommer)

Innledning: (5-10 minutter)

- - Uformell prat
- - Beskrivelse av prosjekt
- - Bakgrunn for intervju
- - Taushetsplikt og anonymitet, intervjuet vil bli gjort fullstendig anonymisert
- - Samtykkeskjema
- - Informasjon om mulighet til å treffe seg
- - Informasjon om hvordan dataene blir lagret

Overgangsspørsmål: (15-20 minutter)

- - Hva tenker du når du hører begrep transnasjonalitet?
- - Hvilken bakgrunn har du/dine foreldre?
- - På hvilken måte opplever du at din transnasjonalitet påvirker deg/din identitet?

Nøkkelspørsmål:

Tema: Transnasjonalitet i hjemmet

- - Hvilket forhold har du til religion?
- - Hvilken rolle har du i hjemmet?
- - Hvilket forhold har du/dine foreldre til ditt/sitt hjemland?
- - Hvilke verdier er viktige for deg?
- - Hvordan preget din transnasjonalitet din hverdag?

Nøkkelspørsmål:

Tema: Transnasjonalitet i skolen

- - På hvilken måte opplever du at din transnasjonalitet påvirker deg som elev/medelev?
- - Har du kjent på fordeler/ulempesom følge av å være transnasjonal?
- - Har du møtt noen utfordringer som følge av å være transnasjonal?
- - Hvilken rolle har du på skolen, i klassen og i friminuttene?
- - På hvilken måte kan din transnasjonalitet være en ressurs for andre?

- Hvordan oppleves det å være en norsk-kurdisk elev på en norsk ungdomsskole?

Nøkkelspørsmål:

Tema: Udir

- - I følge opplæringsloven skal ifølge Udir lærerne legge til rette for best mulig tilpasset opplæring for alle elever, og ta høyde for det store språklige og kulturelle mangfoldet som er en del av hverdagen i dagens skole. Hvordan opplever du at dette blir gjort i praksis på skolen?
- - Hvordan opplever du at skolen legger til rette for at du skal være deg selv?
- - Hvordan opplever du at skolen legger til rette for din transnasjonalitet?
- - Opplever du skolen tar nytte av din ressurs som transnasjonal, eventuelt hvordan?

Avslutningsfase: (10-15 minutter)

- - Intervjuer oppsummerer funn, og informant godkjenner eventuelle notater
- - Intervjuer sjekker sin forståelse, og får denne godkjent
- - Intervjuer gir anledning til informant og tilføye andre opplysninger
- - Intervjuer gjennomgår hvordan dataene blir lagret, samt oppsummerer samtykke, anonymitet og taushetsplikt.
- - Intervjuer takker informant for intervju, og informerer om at informant kan treffe seg når som helst.